

2021-04-13

Dnr: KS2021-37

Hög:

Räddningstjänsten Östra Götaland

Basgranskning 2020

2021-03-17

KR 2020/0018

Handläggare, titel, telefon

Anna Holmberg, sakkunnig revisor
011-15 17 98

Revisionsrapport av kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland

Innehållsförteckning

1. Inledning.....2
2. Kommunalförbundets ansvarsområde3
3. Resultat och bedömning av dokumentstudier och intervjuer3

1. Inledning

Förbundsrevisorerna ska varje år granska Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland. Granskningen ska genomföras enligt god revisions sed i kommunal verksamhet och i enlighet med kommunallagen.

1.1 Revisionsfrågor

Denna basgranskning ska besvara följande revisionsfrågor:

- Är förbundets ledning, styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten ändamålsenlig och tillräcklig?
- Är förbundets ledning, styrning, uppföljning och kontroll av ekonomin tillräcklig?
- Har förbundet en god intern kontroll?

1.2. Metod och avgränsning

Räddningstjänsten Östra Götaland är granskad på ett övergripande sätt vilket innebär att vi utifrån ett särskilt granskningsprogram gått igenom vissa styrande processer för förbundet. Den metod granskningen basera på är dokumentstudier och intervjuer. Det innebär att vi i första hand granskat om förbundet har system och rutiner för en fungerande styrning av verksamheten. Tillämpningen har inte granskats fullt ut. Intervjuer har skett med politiker och tjänstepersoner. De bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar bygger på gällande lagstiftning och nedanstående revisionskriterier.

1.3. Kvalitetssäkring

Denna rapport är sakgranskad av de som intervjuats. Slutsatserna och revisionsbedömningarna ansvarar revisionskontoret för. Rapporten är även kvalitetssäkrad enligt Skyrevs¹ rekommendationer av stadsrevisorn i Norrköpings kommun, Caroline Nyman.

1.4. Revisionskriterier

De bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar bygger på gällande lagstiftning och gällande Förbundsordning för Räddningstjänsten Östra Götaland.

¹ Skyrev är en yrkesförening för yrkesrevisorer i primärkommuner. Föreningen ger ut och normerar yrkesrevisorernas arbete. www.skyrev.se

Granskningen utgår ifrån följande revisionskriterier:

- Lagstiftning (kommunallag, förvaltningslag, speciallagstiftning)
- Förbundsordning för Räddningstjänsten Östra Götaland
- Överenskommelse med medlemmarna och Räddningstjänsten Östra Götaland.
- Handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor.

2. Kommunalförbundets ansvarsområde

Förbundets medlemmar är Linköpings, Norrköpings, Söderköpings, Valdemarsviks och Åtvidabergs kommuner. Förbundet har 413 anställda (45 brandvärnsmän) som fördelar sig på fyra heltidsstationer, tolv deltidsstationer, fyra räddningsvärn och två utbildningsanläggningar. Förutom utryckande verksamhet arbetar Räddningstjänsten Östra Götaland för färre olyckor och minskade skador genom utbildning och information samt stödjer företag och organisationer i deras säkerhetsarbete. En del av verksamheten är även myndighetsutövning i form av tillsyn som sker i en förebyggande verksamhet.

Förbundet arbetar i medlemskommunerna med olycksförebyggande åtgärder, räddningsinsatser samt risk- och sårbarhetsanalyser. Förbundet stödjer även medlemskommunerna med säkerhetsarbete och krishantering.

3. Resultat och bedömning av dokumentstudier och intervjuer

3.1. Styrning och ledning av verksamhet

Från och med 2020 gäller en ny förbundsordning och överenskommelse mellan medlemskommunerna och förbundet, efter att både förbundet och respektive fullmäktige i medlemskommunerna fastställt och antagit dessa. Anpassningar har bland annat skett till att förbundet växt under sina tio år och idag inkluderar fler medlemmar, det ökade åtagandet för kommunerna avseende det civila försvaret och det nu gemensamma målet att arbeta för ett växande förbund.

Under 2019, den nya direktions första år, arbetade direktionen fram och fastställde förbundsledningens avsiktsförklaring för 2020-2023. I avsiktsförklaringen anges fyra inriktningsmål för olycksförebyggande verksamhet och räddningstjänst, stärkt säkerhet för enskilda, en attraktiv arbetsplats med stärkt chefskap och ett växande förbund med stabil ekonomi. Med det som grund fastställde direktionen verksamhetsplan och budget för 2020 vid sitt sammanträde i december 2019. Förbundets verksamhetsplan har nio mål, till vilka kriterier och indikatorer kopplas för att mäta måluppfyllelsen. Verksamhetsplanen och målen följs upp och

2021-03-17

redovisas för direktionen varje tertiäl, enligt årsrapporteringen för 2020 bedöms fyra mål vara uppfyllda och fem mål delvis uppfyllda.

De fem mål som bedöms vara delvis uppfyllda är mål som bygger på verksamhet såsom externa utbildningar, kommunikationsinsatser (uppsökande) och tillsynsbesök. Denna verksamhet har inte kunnat genomföras enligt plan på grund av den rådande pandemin. Uppföljningen per 30 april och 31 augusti behandlas som informationsärenden och den slutliga årsuppföljningen som ett beslutsärende av direktionen.

Direktionen har haft sju sammanträden under 2020, vilka delvis genomförts med ledamöter och suppleanter på distans via länk. Direktionen har fastställt ny justerad arbetsordning under året så att sammanträden ska kunna genomföras med deltagare på distans. Juni sammanträdet var en strategidag, där förbundets inriktning och långsiktiga strategi var på agendan.

Enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ska varje kommun upprätta ett handlingsprogram för sin olycksförebyggande verksamhet och för sin räddningsverksamhet för varje ny mandatperiod. Direktionen har vid sitt sammanträde i mars 2020 antagit handlingsprogram för skydd mot olyckor, Räddningstjänstverksamhet. Direktionen har gjort en genomgång, värdering och riskanalys av handlingsprogram för olycksförebyggande verksamhet från den förra mandatperioden och valt att förlänga det. Detta har godkänts av Länsstyrelsen efter samtal.

Förbundet genomför årligen en egenkontroll för skydd mot olyckor, där den egna verksamheten följs upp och utvärderas, detta dokumenteras och rapporteras till Länsstyrelsen på deras begäran. I rapporten redovisas måluppfyllelse för handlingsprogrammet för skydd mot olyckor genom diverse statistik, jämförelse med tidigare år samt vad förbundet genomfört.

Direktionen har under året fattat beslut om en kompetensförsörjningsplan 2020-2022, för att säkerställa att förbundet har strategier på kort och lång sikt. Direktionen har under året beslutat om att anta program för aktiv nolltolerans mot kränkningar, trakasserier och mobbning. Syftet är att skapa en ännu mer inkluderande arbetsplats med en kultur där kränkningar, trakasserier och mobbning inte förekommer. Fokus i programmet ligger på det förebyggande arbetet genom bla information och utbildning.

Förbundets verksamhet har liksom andra delar av samhället påverkats av den rådande pandemin. Under året har en särskild förvaltningsledning införts med anledning av spridningen av viruset Corona och en handlingsplan tagits fram. Syftet har varit att säkerställa att förbundet ska kunna bedriva sin ordinarie verksamhet så långt som möjligt. Arbetet har utförts i stab och varit aktivt större delen av 2020. Den sk förvaltningsstaben har haft kontinuerliga möten som dokumenterats. Uppföljning har skett av vidtagna åtgärder och beslut.

2021-03-17

Revisionsbedömning

Det går i år att se en mer tydlig kedja i direktionens styrning utifrån förbundsordning, avsiktsförklaring, handlingsprogram och verksamhetsplan jämfört med föregående år.

Genom att verksamhetsplanens mål nu har mätbara indikatorer för måluppfyllelse och att uppföljningar likt tidigare år sker en gång i tertialet bidrar det till direktionens styrning av förbundet. Detta synliggörs även i arbetet som den insatta särskilda förvaltningsledningen gjort under året på grund av den rådande pandemin. Där har verksamhetsplanens indikatorer och mål varit en del vid åtgärder och beslut.

Tidigare revisioner har lyft att direktionen behöver bli mer tydliga i sina protokoll så att eventuella beslut framgår. Vi ser positivt på att förbundet hörsammat våra synpunkter i detta. En rekommendation är att göra samtliga uppföljningar av verksamhetsplan och internkontrollplanen till beslutsärenden, idag är några av dem under året informationsärenden.

Vår sammanfattande bedömning är att förbundets styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamheten huvudsakligen är tillräcklig.

3.2. Styrning och ledning av ekonomi

Direktionen fastställde drifts- och investeringsbudget för 2020 och plan 2021-2024 i december 2019. I budgethandlingen finns en tydlig koppling till förbundet mål och inriktning där det även ges en inblick på omvärld, trender och framtiden.

I den nya överenskommelsen mellan medlemskommunerna och förbundet har budgetprocessen tydliggjorts. Detta är gjort för att dels skapa en bättre samordning med medlemskommunernas budgetprocess och dels för direktionens egen ekonomistyrning av förbundet.

Direktionen erhåller likt tidigare år ekonomisk rapportering vid varje tertial. I år har även ekonomisk uppföljning, utfall i jämförelse med periodiserad budget, lämnats vid flera sammanträden. Den rapportering som lämnas per tertial är både i text och siffror, där både periodens utfall och det prognostiserade utfallet för året jämförs med budget. Det framgår vad eventuella avvikelser beror på och finns en analys avseende det prognostiserade utfallet för året. I rapporteringen finns även en redovisning och koppling till verksamhetsplanens mål. Förbundets totala budget har fördelats ut på de olika verksamhetsgrenarna och även periodiserats per månad så att hänsyn tas till fluktuationer över året.

Prognosen har under hela året visat på ett överskott för helåret. Samtidigt har uppföljningen av verksamhetsplanens mål visat på en bristande måluppfyllelse av vissa mål. Direktionen har inte utifrån det fattat några beslut om att tex omfördela medel. Då de mål som visade på en bristande måluppfyllelse under året är mål där fysisk kontakt är en väsentlig

2021-03-17

parameter och som pausats på grund av den rådande pandemin, hade en sådan åtgärd inte ökat måluppfyllelsen.

Vid september sammanträdet ger direktionen förbundsdirektören i uppdrag att föreslå åtgärder för en budget i balans 2021 då den preliminära budgeten visar på ett underskott om 3,5 - 4 mnkr. När beslut om budget för 2021 antas i december 2020 har kostnadsbesparingar om 4 mnkr vidtagits.

Förbundet har under året fört över sina investeringar till ett anläggningsregister. Detta förväntas ge en bättre kontroll över framtida kapitalkostnader då simuleringsverktyg finns inbyggt i systemet och skapar därigenom förutsättningar och verktyg för direktionens ekonomistyrning.

Revisionsbedömning

Vår bedömning är att kontoret arbetar strukturerat med ekonomi och prognoser som säkerställer en rättvisande uppföljning mot direktionen. Vi ser positivt på att vår rekommendation om att införa ytterligare ekonomiska rapporteringar har hörtsammats, vilket har gett direktionen ytterligare verktyg i sin styrning.

Direktionen har agerat aktivt och fattat beslut för en budget i balans 2021. Vi rekommenderar direktionen att, om eventuella framtida besparingsbeslut krävs, även i sina beslut och uppdrag till kontoret tydliggöra direktionens inriktning och prioritering.

Vår bedömning är att styrning, ledning, uppföljning och kontroll av ekonomin i huvudsakligen är tillräcklig.

3.3. Intern kontroll

Direktionen fastställde internkontrollplan för 2020 vid sitt sammanträde i december 2019. Urvalet av kontrollområden i planen baseras på ändamålet i förbundsordningen och de uppföljningar av verksamhetsplan och internkontrollplan som gjorts under 2019.

Vid föregående års granskning framkom att det inte genomförts någon årlig övergripande risk- och väsentlighetsanalys inför framtagande av ny internkontrollplan. Under 2020 har förbundet genomfört en risk- och väsentlighetsanalys inför 2021.

I årets internkontrollplan finns nya kontrollområden bla Säkerhetsskydd. Syftet är att säkerställa att det finns en planering och organisation för kris och krig som säkerställer att förbundets uppdrag kan fullföljas trots yttre påverkan. En säkerhetspolicy för förbundet finns framtagen och fastställd. Under året har en riktlinje för säkerhet arbetats fram och fastställts. Implementeringen av riktlinjen kommer att följas upp under 2021.

Uppföljning av internkontrollplanen genomförs varje tertiäl och återrapporteras då även till direktionen. Det är främst tjänstepersoner som genomfört kontroller enligt internkontrollplanen. Direktionens

Revisionskontoret

2021-03-17

internkontrollrepresentanter har varit delaktiga i uppföljningen och i förslag till åtgärder vid avvikelser.

I årets uppföljningar av internkontrollplanen går att utläsa att åtgärder vidtas vid avvikelser och att det gett effekt vid efterkommande uppföljning.

Revisionsbedömning

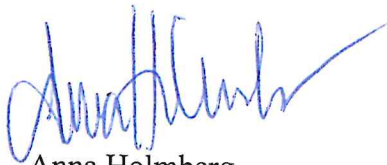
Vi ser positivt på att förbundet under 2020 genomfört en risk- och väsentlighetsanalys. En del i en god intern styrning och kontroll är att identifiera, sammanställa och värdera de risker som finns i verksamheten.

Vår granskning visar att det finns både en riskmedvetenhet och en god intern styrning och kontroll i förbundet. Några tydliga exempel är den särskilda förvaltningsledningens arbete och dokumentation, arbetet med säkerhetsskydd och fastställande av kompetensförsörjningsplan under året.

För att utveckla risk- och väsentlighetsanalysen ytterligare inför kommande år rekommenderar vi förbundet att mer involvera hela organisationen i detta arbete. Med syftet att dels "fånga upp" eventuellt ytterligare risker och dels involvera och skapa förståelse av vikten av en god intern styrning och kontroll.

Vår bedömning är att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig.

FÖRBUNDSREVISIONEN

Anna Holmberg
Sakkunnig revisor
Norrköpings kommun

